

Brojlery i indyki; jakie koszty chowu?

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 9 maja 2017

Struktura i poziom kosztów odchowu brojlerów kurzych i indyków zależy od zastosowanego programu żywienia, utrzymania odpowiednich warunków środowiska podczas całego cyklu, ale również stosowanych preparatów weterynaryjnych i obsługi fermy. Na każdej fermie drobiu koszty różnią się w zależności od dostępnych surowców (słoma, opał, pasze). Jakie czynniki wpływają na strukturę kosztów hodowli brojlerów i indyków?

*–Najwięcej kosztów pochłania żywienie, zakup piskląt, ale również wszystkie aspekty weterynaryjne, czyli obsługa, lekarstwa, witaminy, dodatki. **W sezonie grzewczym dużym kosztem jest opał**– tłumaczy Jan Zachraj, hodowca brojlerów z województwa śląskiego-
*Oplacalność zależy od ceny żywca, natomiast koszty w jednym rzucie są raczej stałe.**

Aby zsumować koszty całkowite odchowu brojlerów i indyków, należy wziąć pod uwagę kilka elementów składowych, wymienionych poniżej.

Zakup piskląt

Jednodniówki brojlera kosztują od 1,25-1,4 zł. (fot Agrofoto.pl; użytkownik Dziedzio92)

Cena piskląt brojlerów jest zmienna w skali roku i wynosi około 1,30-1,35 zł. **Zazwyczaj w strukturze kosztów ten wydatek stanowi około 10-15%**. Jeśli chodzi o zakup indyków, to należy zastanowić się czy decydujemy się na odchów indyczek czy indorów. Odchów indyczek trwa krócej, ale końcowa masa ubojowa jest niższa niż w przypadku indorów. **Indyczki kosztują około 6,8 zł, indory są zwykle o złotówkę droższe.**

Żywienie

Koszty żywienia mogą sięgać nawet 70-80% kosztów całkowitych produkcji. Wszystko zależy od tego jakimi paszami dysponujemy w gospodarstwie. W niektórych fermach wszystkie pasze pochodzą z zakupu. Hodowcy kupują pasze pełnoporcjowe przygotowane przez firmy paszowe na trzy okresy odchowu- prestarter/starter, grower i finisz.

Na wielu fermach drobiu wykorzystywane są pasze z własnych upraw zbożowych, a dokupowane są dodatki mineralno-witaminowe i mieszanki uzupełniające. Mieszanki pełnoporcjowe pochodzące z zakupu są droższe niż te pasze, które przygotowywane są ze zbóż pochodzących z własnych upraw lub nawet zbóż z zakupu.

W kosztach należy uwzględnić również zużycie wody do picia dla ptaków (fot. Agrofoto.pl; użytkownik oloratuj)

*-Wszystkie pasze produkujemy w gospodarstwie, dokupujemy tylko dodatki. **Z naszych rachunków wynika, że pasza robiona w gospodarstwie nawet ze zbóż z zakupu, wychodzi taniej,** aniżeli taka pasza z wytwórni, w której przecież dochodzi koszt granulowania. My nie musimy granulować pasz. Jest transportowana na krótkie odległości, nie rozwarstwa się. **Sporą zaletą pasz granulowanych jest wysoka obróbka termiczna komponentów,** w celu eliminacji mikroorganizmów i ujednoczenie materiału paszowego. W takiej granulce, jest wszystko to, czego kurczak potrzebuje. **Mimo wszystko w wynikach produkcyjnych nie ma dużych rozbieżności***

pomiędzy paszą z zakupu, a własną – tłumaczy Szymon Wojtczak, hodowca brojlerów z województwa wielkopolskiego

Zużycie paszy na kg przyrostu u brojlerów wynosi 1,8-1,9 kg, natomiast w przypadku indyczek 2,6 kg, a indyków 2,7 kg.

Okres odchowu

Cykl produkcyjny odchowu brojlera kurzego trwa od 35 do 42 dni, a o zakończeniu odchowu decyduje osiągnięcie przez brojlery założonej masy ubojowej od 1,9 kg do 2,3 kg. **Efektywność odchowu zależy od zastosowanego programu żywienia.** Im wyższa koncentracja składników pokarmowych w dawce, tym przyrosty będą wyższe, a okres odchowu krótszy. **Zmniejszona koncentracja składników pokarmowych wpłynie na wydłużenie okresu odchowu.** W obydwu przypadkach należy zwrócić uwagę na koszty żywienia, a dodatkowo utrzymania. Im krótszy odchów tym niższe koszty utrzymania, ale wyższe koszty żywienia. Im dłuższy okres odchowu, tym wyższe koszty utrzymania.

Indyczki utrzymywane są 120 dni, a ich masa ubojowa wynosi około 9 kg, natomiast indory tuczone są przez 140 dni, ale ważą pod koniec okresu odchowu 16 kg.

Najważniejszy wpływ na koszty hodowli indyków i brojlerów mają wydatki związane z żywieniem.

Stabilne warunki środowiska

Brojlery i indyki podczas okresu odchowu wymagają stałych warunków środowiska w budynku, niezależnie od pory roku. **Dodatkowo należy im zapewnić odpowiednią wilgotność, wentylację oraz programy świetlne.** Wszystkie z tych czynników mają znaczący wpływ na przyrosty i zdrowotność ptaków.

W strukturze kosztów należy uwzględnić opłaty za prąd (oświetlenie i wentylacja), ogrzewanie (opał

lub gaz), wodę, ale również zakup ściółki (w przypadku kiedy nie posiadamy słomy z własnych zbóż) i środków dezynfekcyjnych oraz myjących.

Zatrudnienie pracowników

W strukturze kosztów bardzo ważną pozycją jest zatrudnienie pracowników stałych i tymczasowych np. do wyłapywania i załadunku ptaków. Obecnie stawki podczas załadunku wynoszą około 1gr za sztukę.

Wywóz lub zagospodarowanie obornika, zakup ściółki

W trakcie prowadzenia hodowli brojlerów czy indyków trzeba również uwzględnić koszty zakupu ściółki.

Na fermach drobiu, które jednocześnie zajmują się uprawą zbóż, zazwyczaj nie ma problemu z zagospodarowaniem obornika. Hodowcy drobiu, którzy nie posiadają własnych upraw polowych, a pasze pochodzą w większości z zakupu, muszą znaleźć odbiorcę obornika. **Czasami funkcjonuje to na zasadzie handlu wymiennego np. obornik za słomę.**

-Kilka razy kupowaliśmy pelet na ściółkę, na powierzchnię 1200 m² wyszło około 1200 zł. Słomę mamy swoją, z naszych zbóż, w sumie mamy 230 hektarów (rzepak, kukurydza, pszenica,

jęczmień). **Nie musieliśmy nigdy płacić za wywóz obornika, wszystko zużywamy we własnym zakresie jako nawóz** – tłumaczy rolnik z województwa śląskiego

Mycie i dezynfekcja

Po każdej wymianie obsady należy kurnik lub indycznik dokładnie umyć i [zdezynfekować](#). Pomyje zawierające detergenty, należy zutylizować, co również wiąże się z poniesieniem kosztów.

Utylizacja padłych zwierząt

W cyklu produkcyjnym musimy liczyć się z upadkami ptaków, które w pierwszym okresie odchowu mogą wynosić nawet 5%.

*–Na własnych paszach w gospodarstwie upadki piskląt wynoszą około 2-3 %. **Zawsze najwyższe są na początku odchowu, w pierwszym tygodniu.** Najłabsze pisklęta padają, po pierwszym tygodniu wszystko się stabilizuje. **Koszt utylizacji zależy od upadków, u nas jest różnie od 300 do 600 zł w cyklu-** dodaje Jan Zachraj*

Koszty hodowli brojlerów i indyków zależą również od stałych wydatków związanych z utrzymaniem zwierząt.

Zakup preparatów weterynaryjnych

Brojlery i indyki należy profilaktycznie szczepić przeciwko chorobom zakaźnym. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę możliwość pojawienia się jakiejś jednostki chorobowej, którą będzie trzeba leczyć podczas trwania cyklu. **Jednak warto pamiętać, że na każdej fermie jest inaczej** (niektórzy bardziej kładą nacisk na profilaktykę i mniej wydają na leczenie, lub na odwrót). Koszty weterynaryjne w przypadku obsady indyków 1000 sztuk mogą wynosić nawet 12 000- 14 000 zł.

Koszty związane z profilaktycznym szczepieniem bywają spore, ale pozwalają uniknąć strat w hodowli.

- Oprócz szczepień na choroby zakaźne, trzeba stosować witaminy A, D, E, K, witaminę E z selenem, zakwaszacze i probiotyki- wymienia Jan Zachraj

*- Na dzień dzisiejszy koszt produkcji 1 kg żywca w przypadku brojlerów wynosi około 3,1 zł- mówi Jan Zachraj- **Gdyby cena za kg żywca była stała i wynosiła 3,6 zł to dla mnie byłoby naprawdę dobrze.** Myślę, że każdy hodowca byłby wtedy zadowolony, a opłacalność byłaby na dobrym poziomie. Można byłoby wtedy spokojnie żyć i myśleć o dalszych inwestycjach. Przy obsadzie 24 tyś. sztuk koszty w całym cyklu produkcyjnym wynoszą około 170 000 zł.*

Opłacalność produkcji drobiu zależy od poniesionych kosztów. W niewielu składowych kosztów możemy szukać oszczędności. Jednak od jakiegoś czasu na rynku pojawiają się sprzęty pobierające mniej energii, zużywające mniejszą ilość wody na cykl, żarówki energooszczędne, nowe preparaty profilaktyczne, zamiast leczniczych i inne alternatywne rozwiązania, dzięki którym struktura kosztów może się odrobinę uszczuplić, a dochód zwiększyć.